

ДО ПИТАННЯ ЩОДО ОНОВЛЕННЯ ФОРМ МЕТОДИЧНОЇ РОБОТИ ПЕДАГОГАМИ ДОШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ

З.П.ДОРОШЕНКО

Україна, м. Запоріжжя, Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти

Перехід до гуманістичної парадигми освіти вимагає зміни всієї традиційної системи освіти. Необхідні нові технології, нові моделі та методи навчання, які сприяли б розвитку кожного суб'єкта освітнього процесу. Одним із шляхів вирішення цієї проблеми є використання нових інформаційних технологій в закладах освіти. Найважливішим напрямком інформатизації сучасного суспільства є інформатизація освіти, в тому числі і системи післядипломної освіти, як процесу забезпечення сфери освіти теорією і практикою розробки та використання сучасних медійних та інформаційних технологій, орієнтованих на реалізацію психолого-педагогічного супроводу навчання впродовж усього життя.

У зв'язку з швидким розвитком ІКТ інформаційна грамотність стає принципово необхідним засобом надання людям можливості ефективно віднаходити, оцінювати, використовувати і складати інформацію для досягнення особистих, громадських, професійних і навчальних цілей. У світі цифрових технологій з нею тісно пов'язані ще два види грамотності – комп'ютерна (навички у сфері ІКТ) та інформаційна (розуміння різних видів інформаційних засобів і форматів передачі інформації). Поява Інтернету і одночасно розвиток інших відкритих платформ відкривають необмежені можливості для спільного використання інформації з різною метою.

На думку Б.С. Гершунського, «...об'єктивна необхідність переходу до безперервної освіти визначається поряд з науково-технічним прогресом змінами в соціальній сфері. Ці зміни пов'язані з широким доступом до знань, до зростання кваліфікації, до задоволення освітніх інтересів і потреб у самоосвіті всіх груп населення» [1, с.28].

Отже, на сучасному етапі неможливо не враховувати фактор впливу розвитку інформаційного суспільства та інформаційних технологій щодо освіти педагогів упродовж життя.

Необхідність підвищення рівня кадрового потенціалу освітніх установ і всієї системи в цілому зумовлює вибір форм та змісту методичної роботи в системі

післядипломної освіти. Кадровим потенціалом є приховані, ще не використані можливості педагогів, педагогічних колективів, їх об'єктивні можливості, що проявляються при постановці нових цілей діяльності, якими, наприклад, є цілі формування та реалізації сучасної моделі методичної роботи з кадрами.

Сучасному суспільству необхідний такий фахівець, рівень професійної компетентності якого дозволить не тільки швидко орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, але й приймати відповідальні рішення, прогнозуючи їх можливі наслідки. Вже сьогодні суспільство формує замовлення системі освіти на підготовку професіонала, який відрізняється високою сприйнятливістю, соціально-професійною мобільністю, готовністю: до швидкого оновлення знань, оволодіння новими вміннями та навичками, освоєння нових сфер діяльності, усвідомлення постійної потреби в підвищенні професійної кваліфікації.

Практика показує, що знання, отримані вихователями дошкільних навчальних закладів у педагогічних вузах, потребують постійного практичного доопрацювання, осмислення та апробації. У цьому випадку і приходять на допомогу спеціально організована система методичної роботи в ДНЗ, що спрямована на підвищення їх педагогічної кваліфікації. *Механізмом підвищення професійного рівня педагога в системі методичної роботи*, на наш погляд, повинна стати *модель мережевої взаємодії педагогів*. Саме поєднання самоосвіти і колективної взаємодії дозволяє забезпечити безперервність професійної освіти педагога і, як наслідок, підвищити якість освітніх послуг в ДНЗ.

З метою визначення специфіки методичної роботи, вибору форми в освіті дорослих на сучасному етапі звернемося до поняття «методична робота». Авторський колектив під керівництвом Ю.К. Бабанського визначав методичну роботу як систему взаємопов'язаних заходів, що спрямовані на всебічне підвищення кваліфікації педагога та його професійної майстерності [1]. Г.П. Щедровицький розглядає методичну роботу як спеціальну діяльність в рамках «педагогічного виробництва» [8]. О.П. Ситник називає методичною роботою всі форми і види підвищення кваліфікації педагогів у міжкурсовий період в системі післядипломної освіти [7]. В.П. Сімонов розуміє під методичною роботою спеціальний комплекс практичних заходів, що базується на досягненнях науки і передового педагогічного досвіду та спрямований на всебічне підвищення компетентності і професійної майстерності кожного викладача [5]. М.М. Поташнік визначає методичну роботу як цілісну, заснована на досягненнях науки, передового досвіду і конкретному аналізі труднощів систему взаємопов'язаних заходів,

дій, спрямованих на всебічне підвищення майстерності педагогів [7]. У вищенаведених поняттях простежується єдність авторів щодо визначення методичної роботи як процесу взаємопов'язаних заходів, спрямованих на підвищення професіоналізму педагога. Відповідно до цього можна стверджувати, що методична робота в системі післядипломної педагогічної освіти спрямована на розвиток і підвищення професійного рівня кадрового потенціалу освітніх установ і всієї системи в цілому і базується на діяльності самого педагога. *Отже, ключовим моментом реалізації заходів в моделі методичної роботи повинна стати активна діяльність педагога у набутті професійних знань та вмінь.*

У концепціях діяльності, розроблених відомими психологами С.Л. Рубінштейном та О.М. Леонтьєвим, визначено, що в діяльності виявляються властивості особистості, які мають комплексний конкретний характер, а сама діяльність входить до процесу психічного відображення. Дослідження в галузі психології (Б.Ф. Ломов, В.П. Зінченко, М.О. Бердяєв, М.Н. Бахтін, В.В. Давидов) сприяли сутнісному розкриттю діяльності на рівні соціально-філософського розуміння [7]. Структура діяльності за Г.П. Щедровицьким містить уявлення: про кінцевий продукт, вихідний матеріал, процес переробки вихідного матеріалу в кінцевий продукт; про засоби, що застосовуються в діяльності; про мотиви, ціннісні установки, характер і етичну спрямованість [8]. На підставі цих доміант можливо стверджувати, що методична робота, яка за формою буде вимагати від педагогів активної самостійної діяльності, створення кінцевого продукту – це цілісний процес, і якщо увага приділятиметься тільки якомусь одному елементу в цьому процесі, то можна допустити, що він не вплине на результати діяльності.

Вже сьогодні суспільство формує замовлення системі освіти на підготовку професіонала, який відрізняється високим рівнем професійного сприйняття, мобільності, готовності до швидкого оновлення знань, оволодіння новими вміннями та навичками, освоєння нових сфер діяльності.

Отже, сучасному суспільству необхідний фахівець, рівень професійної компетентності якого дозволяє:

- по-перше, – швидко орієнтуватися в нестандартних ситуаціях, приймати відповідальні рішення, прогнозувати їх можливі наслідки;

- по-друге, – долучитися до сучасної системи широкого, необмеженого інформаційного простору, як системи з найбільшим полем наявної професійної інформації.

Слід зазначити, що рівень інформатизації сучасного суспільства дозволяє це реалізувати шляхом застосування інтернет-технологій.

Враховуючи вищезазначене можна припустити, що інтернет-технології, а саме *інформаційні і комунікаційні технології* (ІКТ), забезпечать форму і зміст методичної роботи з педагогами, їх активність у підвищенні професіоналізму. Адже подібні технології активно застосовуються для передачі інформації та забезпечення взаємодії педагогів, незалежно від місця знаходження, в сучасних системах відкритої освіти. Зазначимо, що вихователь ДНЗ повинен не тільки володіти знаннями в сфері ІКТ, а й бути фахівцем щодо створення інформаційного ресурсу та його застосування у власній професійній діяльності, а це забезпечить активність в засвоєнні нових знань та створення нового педагогічного продукту.

На сучасному етапі розвитку системи роботи з педагогами питання щодо оновлення форм організації методичної роботи не втрачають актуальності, а навпаки, набувають нового значення. Дана модель, на наш погляд, повинна бути організована на інноваційних засадах взаємодії педагогів. Це можливо за умови формування мережевої педагогічної інтернет-спільноти як інноваційної технології організації методичної роботи в освітній системі, що базується на наступних принципах:

- відкритий доступ до інформації;
- самостійний вибір форм і методів навчання;
- підвищення кваліфікації шляхом мережевого обміну інформацією;
- співпраця з колегами з інших освітніх установ.

Мережева організація методичної роботи сприятиме більш якісному обміну досвідом між педагогами не тільки конкретного освітнього закладу, але й закладів міста, району, області, країни в цілому. Формування мережевої спільноти на принципах доступності до знань дозволяє говорити про якісно новий рівень роботи щодо підвищення кваліфікації педагогів дошкільних закладів. Однак для цього необхідно вирішити кілька відповідних завдань: організувати дистанційну взаємодію всіх учасників освітнього процесу, створити бази даних програмного продукту навчального призначення, забезпечити методичну підтримку педагогів у галузі ІКТ.

Формування мережевої інтернет-спільноти:

- дозволить виявити найбільш виражені проблеми навчання;
- забезпечить функціональний розвиток всієї системи освіти, зокрема післядипломної;

- підвищить якість навчання педагогів;
- дозволить виявити суперечки з питань безперервної освіти;
- надасть доступ до широкого колу інформації.

Основними характеристиками мережевої організації методичної роботи є: забезпечення керівником інформаційної підтримки освітнього процесу, наукової, інноваційної та методичної роботи в усіх установах мережевої організації; підвищення ефективності використання методичних ресурсів; розширення можливостей для підвищення кваліфікації педагогічних кадрів відповідно до особистісних потреб та можливостей; об'єднання зусиль і можливостей методичних та інших освітніх установ для впровадження у свою діяльність сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. Мережева організація методичної роботи в інтернет-середовищі сприятиме більш якісному обміну досвідом між педагогами не тільки конкретного освітнього закладу, а й усього району, області, країни.

Отже, тільки підготувавши якісну основу для функціонування мережевої спільноти в системі методичної роботи, вирішивши ряд організаційних завдань і виконавши певні умови, можна говорити про формування єдиного інформаційно-методичного простору освітньої системи регіону, що забезпечить якісну роботу щодо підвищення кваліфікації педагогів дошкільних навчальних закладів на засадах мереженої інтернет-спільноти.

Література

1. Бабанский Ю.К. Избранные педагогические труды / Сост. Ю.К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1989. – 560 с.
2. Виноградова Н.А., Микляева Н.В., Родионова Ю.Н. Методическая работа в ДОУ. Эффективные формы и методы: методическое пособие. – М.: Айрис-пресс, 2009. – 214 с.
3. Гершунский Б.С. Образовательно-педагогическая прогностика. Теория, методология, практика [Текст]: учеб. пособие / Б.С. Гершунский. – М.: Флинта; Наука, 2003. – 768 с.
4. Молчанов С.Г., Яковлева Г.В. Проектирование инновационной методической работы в ДОУ // Управление ДОУ. – 2007. – №7. – С. 25-29
5. Симонов В.П. Диагностика личности и профессионального мастерства преподавателя / В.П. Симонов. – Москва : Международная педагогическая академия, 1995. – 192 с.
6. Сластенин В.А. и др. Педагогика: Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / В.А. Сластенин, И.Ф. Исаев, Е.Н. Шиянов; Под ред. В.А. Сластенина. – М.: Издательский центр "Академия", 2002. – 576 с.
7. Управление современной школой: Пособие для директора школы / Под ред. М.М. Поташника. – М.: Просвещение, 1992. – 312 с.
8. Щедровицкий Г.П. Избранные труды. – М.: Шк.Культ.Полит., 1995. – 800 с.